

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium secundum

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

Complexi apprehensio, quod in ipsa non potest esse error.

R. Concedendo maiorem, et distinguendo minorem. In ipsa gratia mentis non potest esse error falsitatis per se, et complexi, cum eadem minorem. non potest esse error falsitatis per accidens et in complexi nego minorem. potest vero Artes negant errorem in ipsa mentis gratia, negant tamen in non in.

Dubium Secundum.

Vtrum Logica sit Scien-
tia uel Ars. Et an sit
Realis uel Rationalis.

Pro futuri huius Dubij nota a. 70 diligentem
celebris illa Trinitas logica in Docentem
et Utentem.

Logica Docens est illa quatenus
tradit precepta, et docet modum
ferendi, passionesque de ipso demonstrat.
Utens, uero est secundum quod actu con-
struit instrumenta ferendi; hoc est
secundum

Logica duplex.

Logica Do-
cens.

Logica Utens.

solum quod in exercitiis definit, dicitur,
 et aristoteles aliam exercet in
 Logica tradit hanc in prima
 quam in maiori aliam scilicet solum
 tres suas partes. Quae dixeruntur contra
 quod una est logica huius solum partem topicam
 in docentem et utentem dividenda est
 hanc, non vero solum analyticam, appe-
 rentes uti denustratis in aliis sicut ad
 logicam non spectare, in ipsa a maiori
 logica plane a doctrina non differre.
 Sed falluntur; eadem enim ratio de parte
 analytica quae de logica. Probatur hoc
 ratio. Logica in parte demonstrativa
 docet modum demonstrandi, tradit precepta
 et regulas, solum quas debet fieri demon-
 stratio. ergo proprium uti istis preceptis et regula-
 tis. consuetudo patet. frustra enim darentur ista
 precepta, et frustra doceret modum demonstrandi
 si non posset inde provenire alijs usque; cum
 logica docentis quasi finis sit, usque recte
 suorum proceptorum, sed ille usque spectat
 ad logicam, ergo logica potest dici utens, non
 huius solum partem logicam, sed et analy-
 ticam. Probatur illa minor. Usus demon-
 strationis solum forma ad nulla aliam formam spectat
 sed quam ad logicam, ergo nulla alia illa
 ratio

ratio in forma
 illa usque ad
 Nota 20.
 hanc partem
 tu utentem
 re, ergo in
 utentem
 dicitur de
 Cuius ratio h
 non habet
 si ergo dicitur
 sicut ut
 patet, ex ip-
 sata parte
 ad aliquam
 maiorem
 formas ali-
 et ratio huius
 Nota 20.
 ipsi. ergo
 solubili de
 dicitur
 per demon-
 strationem
 et Conc
 Logica do

zorem in tenti one demonstratis, qd si derunt. qd
ille usq ad logicam proficabit.

Nota 20. Logica cum non habeat Vtem,
sem passivie tm, quasi si alia facta
tm utantur qceptis eis, sed de Vtens acti-
ve, qd intra suam artem et extra illam
utiliter qceptis et applicat illa definiendo,
dini dendo, argto de eoty rebz vte forme.
Cuius rati hanc esse pt. qd logica utensie
nery habitus existens in potentia operativa, ncti
fi: qd ordinat ad aliquem actum, qd neutru prof-
fuit de utens, sed et active, qd sequit
patet, ex ipsa natura habitus, existentis in
potentia operativa et operatur. ordinatur
ad aliquam operem, nem tm & alias scias
mam pstate logica in quam ipsa suas
formas definit, dicit, et argtas introduceat.
et vte huius introducti omis de logica Utens.

Nota 30. Quod facta possit dupliciter ac-
cipi. 1o p quancumq rei cognie quome,
solibet ascripta. 2o vero magis stricte
et p pte q habitu quodam certo et evidenti
per demonstratorem ascripto.

His suppositis fit,

Conclusio Prima
Logica docens nery et p pte scientia
Hanc

Logica Utens
sumitur Passi-
vine, et Active.

Probatur.
Logica Utens qd.

Scia duplex.

i. priorum.

Probatur
quod Logica
docens sit
Scientia.

Hoc est Artus; D. Thomas. 4. metaph. c. 4.
Alberti cap. j. in Porphyrium; et Multorum
aliorum.

1. Probatur a. rae. 1o. Logica est habitus
per demonstratorem acq. sity. 2o. est vere et
pprie scia. consequenter patet ex ipsa rae
scia. aut pbatur. Hoc est vera demonstratio
de quod est unum aptu in epi multis, et
predicabilia, sed unum est unum aptu in epi
multis; 3o. est predicabile. 4o. generalis sciam,
sed non aliam quam logicam, 5o. logica est
habitus acq. sity per demonstratorem, et est scia
Probatur quod sit vera demonstratio; ut demon-
stratorem tria petuntur; 1o. scia. principia,
et passio. Sed hoc tria tollit q. d. d. sity sciam
2o. est vera demonstratio. ma. patet ex ipsa
rae demonstratio, min. et clara est, 3o. scia
n. unum. principium est definitio; unum
passio est predicabilitas. 3o.

2. Probatur 2o. Concl. In Logica dantur
multae conclusiones ex causis et principis
deductae, q. b. certa est sciam apertum,
sed non q. habitus opinionum, neq. per habitum
hunc primum principium nullo modo nobis
congrui su. Neq. per artem aliquam
pprie

pprie
habitu sui
logica
Concl
Logica
sciam
est vera
Probatur
sciam
supposita
est vera
cognoscitur
opinionem
partem
necesse
quod ex
sciam
Scientia
Concl
Logica
sciam
Hoc con-
cl. in
sciam

propter quod de re partibili. quod per aliquem
habitu scientificum quod non potest esse aliquid quod
logica artificialis docens.

Conclusio secunda.
Logica Docens solum partem
grammaticam, et sophisticam
est vere et proprie scientifica.

Probat. Scia est certa cognitio rei per
suam causam, sed in parte topica et
sophistica datur talis cognitio, quod con-
stat vere. quod probat. In parte topica
cognoscitur quod situm topicy generet
opinionem quod procedit ex probabilitate, in
parte sophistica quod situm apparens quod
necesse errorem seu fallaciam quod tunc
procedit ex apparentibus, sed iste error
fuit certe, et per causas, ut patet; quod sunt
scientificae. Ergo Logica et solum haec
duas partes est vere et proprie scientifica.

Conclusio tertia.
Logica Utens quatenus Utens non
est scia.

Haece contra a. eius, et solum hanc forte
poterunt intelligi. Auctores illi quod logicam
a re scia excludunt; et probatur re.

Omnis

Logica Do-
cens Topica,
et Sophistica
est et scia.
Scia Defio.

Probatur
quod logica
utens non sit
scia.

1. Omnis scia debet verificari in certa et determi-
nata genere rerum, vel y idem e.
debet habere certam et determinatam
manam; sed logica utens quatenus utens,
non verificat circa determinatam rem,
sed vagatur per manus omnia sciam quod
non e scia. Quod nini: omni in manu pos-
sumus construere similes, defectus, arguentis.
Sed huc constructio e logica utens ut
utens, quod logica utens non tota de-
terminata manam et quod non scia.

2. Probatur 2o. Omnis scia demonstrat
passiones de 1to, sed logica utens
non demonstrat passiones de 1to.
quod non e scia. Quod nini: logica
utens construit modos differendi, ut
supra dictum e. Sed hoc non e demon-
strare passiones de 1to, sed potius
iam illas demonstratas supponere. quod.

Secundo quaesito in titulo 2ulij
quaesito, antequam respondere eam nini e.

Artem prope huius accipi.
quod striate et pmissime. quod habitum quoda
aliquo epistola sciam rectam rationem factine,
quod post operam maneat sensu by subiecto.
Ut ars futura, pictoria. et solent huc modis
accepta sic definiiri quod scilicet

Sub Recta

Ars sumitur hic
obiter.

1.

Sic recta
Communi
tractus de
se aliis
2o sumit
extremum
cuius quod
ut ars bene
3o solent
quodam
modi color
quod, quod
hominis et
actiones
quod necesse
Ars e
his unus
modo co
tae finem
Hic posit
Logica
Ars sum
nini e
Per
Lingua. T
Rus. Ne

Sit recta ratio factibilium. hoc est,
Eorum quae per factionem fiunt.

20. Tractio est illa operatio quae operis aliquid post
se relinquit, ut dicitur in libro 6. Ethic. cap. 5.

Tractio quod?

20. Junctio latius quae habitus quaedam et se
extendit ad actiones exteriores vel tran-
sientes quae nullum post se operis relinquit,
ut ars bene factandi, cantandi &c.

2.

30. Potest ars junctio latissime per habitum
quaedam et se extendit non tamen ad acti-
ones exteriores quae nullum post se operis relin-
quunt, sed et per ut se extendit ad in-
ternas et immutabiles quales sunt
actiones intellectuales et voluntarias, recta
quae accepti suum Describitur sic.

3.

Ars est habitus multis praecep-
tis constantis certa quaedam
modo comprehensivus ad aliquem in-
ter finem utilem tendentibus.

Definitio
Artis.

Hic ponitur sit, Conclusio quarta

Logica non tunc scia, sed et

ars sunt quidam et similitudini

namque hanc contrarium d. the. et aliorum.

Primum Enumeratio.

Lingua. Tropus. Ratio. Numerus. Tonus. Angulus. Astra.
Rus. Nemus. Arma. Faber. Vulnera. Lana. Rates. /

Probat

Probatur ratiō. Si habitus speculative
 ordinatus ad aliquam opem ratiōis, quod dicitur
 ars sicut quod et sicut libet nunc, sed logica
 est habitus speculative ordinatus ad aliquam
 opem ratiōis efficiendam, ut ad instructionem
 syllogismi, dicitur, et dicitur, quod logica est ars
 sicut quod, et sicut quomodo cum sicut libet,
 finem. quia n. non sit proprie ars quod
 recta ratiō factibilis, patet. quia ars huius
 modo sumpta dirigit factibilem quod
 actiōem externam ^{reus} potest se ergo
 aliquid, sed huius non facit logica. quod
 non erit proprie ars.

Alii habitus dirigentes actiones quasdam
 exteriores quod nullum quod potest se relinquere
 quomodo, videlicet sicut non quod sicut dicitur
 artes, magis tamen accedunt ad rationem
 artis, quia illarum actiones sunt magis
 practicae, ars a. proprie est sicut de est habitus
 practicus.

Hanc sententiam quodammodo intelligunt
 sicut de logica utente, quod illa sit ars sicut
 quomodo, negant vero de logica docente.
 qui quodammodo dicitur logicam utentem
 autem nominant sicut quod et sicut libet,
 ratiōem, recte sentire non debentur,

ga
 7

Logica Utens
 dicitur Ars.

ga logica
 logicales
 utentem
 sicut sicut
 ut ars ad
 suam.
 ga in logi
 sicut quomodo
 consistit ne
 quod proprie
 dicitur utentem
 in habitus
 sicut quomodo
 ga logica
 sicut quomodo
 logica cum
 non non
 logica utentem
 quod sicut utentem
 sicut et logica
 quod, ad co
 tamen in sicut
 docentem erit
 ga docet et
 sicut logica
 utentem
 sicut utentem
 sicut utentem
 logically

Ratio cur?

ga logica utens introducta suas formas
logicales in operis nullo, inquam in
manuificent alio arte introducens
suas formas in manu extenuans
ut ars edificatoria, pictoria, et scul-
ptura. go bene pot dicitur ars forma
ga tu logicam docentem nulla rati et
forma quid et similitudine nemi artem
consent nominanda, non placet.

Et in primis ga logica docenti competit
descriptio artis forma quam accipit. et
n. habet multas preceptis constant, cer-
ta quendam metodo comprehensio.
go logica et docens et ars improprie et
forma quid. 2o. Non e manet ratio quare
logica utens in artem non cupit
non vero docentem, illes n. forma illes
logica utens et ars, ga efficit quodam
modo speculativa et ad illa ordinatur,
sed et logica docens, ordinatur ad illa
ga, ad constructione si: systema, et alio,
in instrumentum sciendi. go et logica
docens aut si eundem a ars, saltem forma go,
ga docet et transit ista precepta rati quae
vnum logica utens illa in operis menti
introducendo et ars. 3o. Logica utens
forma doctrina premit et ubi istis preceptis
logicalibus, go profuse pot dicitur ars saltem
forma

Logica Docens
est Ars.
Probatur 1.

2.

3.

by speculativa
ratio pot dicitur
inquit logica
ars ad aliam
formam dicitur
logica et ars
in similitudine
in ars pot dicitur
ga ars
est dicitur
ga ars
logica. go
vnum quodam
et se rati
similitudine
ad rati
vnum magis
ob et habitus
sicut quid
sit ars forma
docente.
vnum
similitudine
vnum
ga

scdm quid, et ipsa doctrina tradens
modum utendi, pot dici ars. alias illa
artificialis constructio non est arte,
sed ex fieri aut alio habitu dicitur
procedere.

Conclusio Quinta

Logica non est Sciē Realis sed
Rationalis.

Ante p̄tatem huius cōtatis nota 20.

Quid scia in genere autis ut habitus
et accidens & de prima p̄te qualitatis
e nem ens reale accidentale. In gene-
re vero scibilis aut intelligibilis, tra-
hit sua formalitate ab ob̄, reate
vel rati, q̄do ob̄m e ens reate, vel rati.
Et quam vis vis scia pot dici Rea-
lis subiective effectivē, q̄ate in scia
Inym in subiecto, et ab om̄a Inym a
eā effectiva obiectiva in alia ob̄
reale, alia rati.

Nota 20. Quid rati multis modis hi-
catur q̄ fuit, ut h̄ ob̄ rati fuit
20. Effectivē, sic ob̄ id ob̄ rati, q̄ e a rati
confectu. 30. Subiectivē sic tōm habitus
q̄ fuit in rati, rati. 40. ob̄ directivē
sic

scdm habitus dicitur
20. obiectivē
aut circa ob̄

Probatum modum
naturam, diffinitio
directivē, sic ob̄
infra. q̄o lo

Pro 20. scia
rati, sic logice
reata scia
non confidenda
causationem
animaticam

in ordine ad
de qua latet

Obiectivē q̄o
fuit non
fuit. q̄o n̄
capit ultimo
et modum sic
habet p̄cipue

se habity dirigentes ratiōem in suis operibz sicut ratiōes.
 50 Obiective scilicet: ut quod versatur circa ratiōem
 aut circa ens ratiōem sicut circa obiectum.

Probatur modo conclusio. Scia sumit denomi-
 nationem, distinctionem, specificam suam ab
 obiecto, sicut obiecta logicae est ens ratiōis ut videbitur
 infra. ergo logica nominanda est scia ratiōis.

Pro q. logica non
 sit scia ratiōis,
 sed ratiōis.

Pro 20. Illa scia sicut ratiōis, quae dirigit actus
 ratiōis, sicut logica dirigit actus ratiōis, ergo est di-
 stincta scia ratiōis. Alii nota logicam
 non considerant actus ratiōis sicut substantiam et
 entitatem physicam, hoc n. ad sciam
 animasticam spectat, sed considerant illos
 in ordine ad formam quandam logicalem,
 de qua loquitur in sequentibus.

Obiective ergo contra iam contentum. Magis
 sciendi non est scia, sed logica docens et modus
 sciendi. ergo non est scia. maxime Aristoteles. 2. meta-
 capitulo ultimo ubi ait absurdum esse quod sciam
 et modum sciendi simul. probat enim: logica
 tradit precepta sciendi et per se modos sciendi scilicet:
 Defin.

deus, diuina, arguem. go e modo sciendi.

R. Concedendo mai: et nego min. ad statum
 N. concedendo aut, et nego consequens; solum
 n. sequitur quod logica docens tradat cogni-
 tionem modi sciendi; aliud n. e. q. modum
 sciendi, aliud e. q. cognitionem modi sci-
 endi. Logica docens vere e. cognitio et qui-
 dem scientifica modi sciendi, non tamen
 e. modo sciendi. Et q. logica sit modo
 sciendi intelligenda e. hoc obicitur,
 non tamen fructus. sed denominat quae-
 dam facta ab obiecto q. modo sciendi.

Obi. c. 2. Scia e. de rebus necessariis
 et perpetuis, et non de contingentibus q. fiunt a nobis,
 sed logica non e. de rebus necessariis et perpetuis,
 sed tm. de rebus tm. de rebus contingentibus q. fiunt
 a nobis; go non est scia. maior e. p. h. i.
 6. Metaph. cap. 3. p. om. logica agit de
 deo, diuina, et arguem, sed hae. om. p. ut non q. fi-
 ent a nobis: go logica non est. de rebus ne-
 cessariis et perpetuis, sed tantum de con-
 ting.

Sciendi
 R. Concedendo
 ad arg. p. h. i.
 Logica e. d.
 Sci. conu.
 entiam, neq.
 distingues
 in eo p. ut
 modum.
 Scia isti m.
 plane nec
 dicunt et
 ad scia p.
 habentur
 q. d. q. ne
 de h. h. h.
 nec in sci-
 endum et
 res p. h. i.
 de illis q.
 Obi. c. 2.
 circa res
 ut nec e.
 p. nec p. e.
 ens, sed tm.
 scia nec
 nec et sci-

Ingentily.

R. Concedendo mai. et nego minore,
ad eiq. p. t. R. Distinguens maiore.
Logica de deo, dicit et arguit in
eoi, concedo mai. in singulari et parti,
culari, nego maiorem. Et eodem modo
distingues min. Dicit dicit et arguit
in eoi pnt non esse et fieri a nobis, nego
minorem: in singulari concedo minorem.
Quia isti modi fieri in eoi pntes,
plane necesse, nego fieri a nobis, sed
dicunt ex sua sua habitudine esse
ad sua principia et proprietates de qua
habitudine agit logica. q. n. dicit
q. dicit genere et dicit, et q. dicitur
debeat habere p. p. non fit a nobis,
nec in singulari fieri omni dicitur,
dicitur et arguitur, si q. non sunt tres
res p. p. a. primo modo, et fit
de illis p. p.

Obiicias 30. Logica non versatur
circa ens nem. et simpliciter, q. n. ut
est vere et simpliciter p. p. ans patet
q. versatur circa ens verit. q. non est nem
ens, sed tm ens quoad am. fictum. con.
sequa vero p. p. ut alijs dicitur fit
vere et simpliciter sua illi versari circa
ens

ens nempe et fructus sed logica hoc non
habet, ut patet ex eo non ens vere et simpliciter
ficta.

R. Considerando autem et ratio gregnam
ad eius partem R. ratio magis
Est expressa instantia in Arithmetica
et Geometria, quae sunt vere et simpliciter
ficta licet desint in ente formae
nempe in accidente numero, et magis
nitidissime quare et logica est vere
et simpliciter ficta licet ens ratio non
sit nempe ens nec fructus. Vbi nota
quod omnia fuerunt per simpliciter
ficta. 2o in ratione ens. 2o in ratione
fictis, ut 2o ficta sunt vere et simpliciter
fictis tales non habent ab otio
modo modo quod dicitur sed 2o modo.
Et cum ens ratio quae logica omnia sit
vere et simpliciter fictis, hinc in vere et simpliciter
fictis propria, rationes et fructus.
logica est vere et simpliciter ficta.

Obiicit 2o. Contra 3am Conclusionem
Logica docens et utens sunt idem habitus,
sed logica docens a se ut dicitur
2o et logica utens.

Aoe

Hoc arguit
an logica
ad utentem
duas logi
pro exp
Si logica
mentis a
cum non
a se dicitur
P. item re
fuit re y
Nam in
vix in
habiter f
ng. an y
2o et in l
logica ut
nra re
videndi e
dita se m
ca docen
realiter e
rat ratio
liber fruct
fuit f
fuit 2o p
ob non ut
aliqui eo ip
f

Hoc argum. petit explicatum illis scilicet
an logica docens sit distincte habitus
ab utente, et e contra. An vero illud
durae logicae fuit unum et idem habitus
pro explicata nostra sententia nota.

Si logica utens formatur per ipsius instru-
mentis a se effectus se: q. d. seipsum, dicitur
cum nomen eadem forme tribuat effectui
a se producto tunc logica utens non
eodem realiter cum docente sed dicitur
ferre se ipsa ab illa, q. hanc esse partem.
Hanc in reliquis artibus ipsa artes, et
ipsa instrumta q. artem effecta differunt
realiter sicut causa et effectus in fabro ferrario
n.g. ars ipsa et malleus q. instru. facta parte stringunt ipsa,
q. et in logica ipsa instrumenta artis
et ipsa ars distinguuntur realiter. Si vero
logica utens formatur per ipso habitum ad
usu revocante proprio determinandi, di-
videndi et arguitur a logica docente tra-
dita sic non differunt realiter a logi-
ca docente sed e ipsa idem habitus
realiter cum ipso licet distinguantur
tunc ratiocinata, vel ut dicunt, rea-
liter fructus. q. q. hanc hanc esse. Hanc
formam facit multiplicandam ex ditates sine neces-
sitate, q. sicut natura non deficit in necessariis
ita nec abundat ab in superfluis. sed pot
aliquis eo ipso q. fit instru. fieri illis facili
negotio

negotio convincere, qd ad illam qd dicitur
 onem non penendi & non habili, sed
 fufficit habili Logica docentis. modo
 Q. ad argum. Distingueno maiore.
 Logica docens et utens sunt idem ha-
 bily realiter, concedo maiorem, fufficit
 seu fufficit rationem, nego maiorem. Sed do-
 cens Logica e fufficit, concedo minorem.
 qd et Logica utens est fufficit identice
 quatenus eadem re cum docente con-
 cedo psequam, fufficit et fufficit rationem
 utentis, nego psequam.

Obiicit qd Logica e ens reale
 fufficiens ante omni qd dicitur in tely,
 qd e fufficit realis et non ratio. patet
 psequa. qd illa e fufficit realis, qd e non
 ens reale.

R. Quod fufficit non dicitur realis ex eo
 qd sit non ens reale, sed qd omni de quo
 tractatur non ens reale. cum qd omni
 Logica, fit ens ratio, illa est fufficit ratio
 et non realis.

Obiicit qd. Contra id qd ultimo
 dictum e de Logica utente et docente.
 Logica utens et docens sunt distinctos
 acty realiter, qd et Logica erunt di-
 distinctos realiter, patet psequa

qd
 7

qd et fufficit
 et habili
 Q. Concedo
 ad psequam
 fufficit h
 fufficit ibi
 es acty
 magna d
 e non re
 n. alius
 potest ill

Du
 Vro
 fil
 cul
 P

90. Si sibi etiam habitum primum ex actum
 distinctione, ita quoque actus sunt distincti,
 et habent distinctionem.

Q. Concedendo autem et negotio sequitur.
 ad probationem Q. sufficere distinctionem
 primum habitum, et nulla ratione vera esse
 distinctionem realem ad producendum ta,
 res actus distinctas, maxime cum non ad
 magna distans in illis obiciendis fieri
 re vera non in capite primo, facile
 n. alijs si fuerit modus obiciendis primum
 poterit illa offermare. 90.

Dubium Tertium

Utrum Logica sit Scientia Spe- culativa, vel Practica

Vana